

Symbolen van orde en wanorde. *Broken windows policing* en de bestrijding van overlast en buurtverval (2008). B. van Stokkum (Radboud Universiteit, Nijmegen). Politiewetenschap 42

Doelstelling

Deze studie poogt een specifieke onderzoeksthema – met name de controverses over *broken windows* – in het Nederlands taalgebied te introduceren en te ontsluiten. Voorts poogt de studie duidelijkheid te brengen in een complex en onoverzichtelijk wetenschappelijk debat met zeer uiteenlopende onderzoeksbevindingen. Aldus kan beter zicht worden verkregen op de vraag in welke opzichten politieke ordehandhaving invloed kan hebben op vermindering van criminaliteit, sociale wanorde en onveiligheidsgevoelens. Tevens poogt de studie een bijdrage te leveren aan het debat rondom de vraag welke taakopvattingen te prefereren zijn.

Onderzoeksvragen

1. Waaruit bestaat de *broken windows*-theorie en welke belangwekkende kritieken heeft die theorie opgeroepen? Wat zijn de sterke en zwakke punten van de theorie?
2. Welke relevante recente strategieën van *disorder policing* worden in de Verenigde Staten en in Engeland toegepast? Met welke problemen hebben respectievelijk de meer responsieve strategieën (onder andere burgerwachten, buurtorganisaties) en de meer repressieve (onder andere huisarrest, straatverboden) te kampen? Welke strategieën en interventies bieden perspectief? Bieden in het bijzonder de alternatieve werkwijze van de politie in Chicago en *reassurance policing* in Engeland aanknopingspunten?
3. Hoe heeft de aanpak van wanorde en overlast binnen het lokale veiligheidsbeleid van Nederlandse steden gestalte gekregen? Zouden de vooronderstellingen van het gebiedsgebonden politiewerk in sterkere mate kunnen worden afgestemd op de theorie en praktijk van *disorder policing*? Kunnen de strategieën van ordehandhaving die in de Verenigde Staten en in Engeland vruchtbaar zijn gebleken, daarbij een rol spelen?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie

Samenvatting

Overlast, vervuilde straten en zogenaamde *incivilities*, zoals asociaal gedrag, zijn vaak kenmerkend voor het leefklimaat in probleemwijken. Volgens de bekende *broken windows*-theorie van de Amerikaanse politiewetenschapper George Kelling vormen dergelijke tekenen van wanorde en buurtverval het startpunt van een verloederingsproces dat uiteindelijk ook bepaalde vormen van (ernstige) criminaliteit uitlokt. Als junks, zwervers en rondhangende jongeren in een bepaald stadsdeel hun gang kunnen gaan, zullen mensen de straat gaan mijden en zal het publieke domein steeds meer verworden tot een jungle waarin bewoners het risico lopen van intimidatie, berovingen en dergelijke. Omgekeerd zou door consequente en zichtbare handhaving van de 'kleine norm' en een serieuze aanpak van overlast niet alleen de publieke orde worden hersteld, maar daarmee ook de misdaad verminderen. Dat vraagt om een (pro)actieve inzet van de politie die daarbij, bij voorkeur, nadrukkelijk de - goedwillende - bewoners betreft. *Broken windows policing* wordt vaak vereenzelvigd met de *zero tolerance*-aanpak van New York. Grotendeels ten onrechte, want *broken windows* is een politieke aanpak die op het raadplegen van bewoners en op coproductie is aangewezen. Dat heeft deze strategie gemeen met onder andere de *community policing*-aanpak van Chicago en de *reassurance policing* in Engeland.

Deze studie maakt de balans op van de *broken windows*-theorie en beschrijft welke toepassingen *broken windows policing* en verwante politiestrategieën hebben gekregen, met

name in steden in de Verenigde Staten en Engeland, en met welke opbrengsten. Nagegaan wordt wat die buitenlandse programma's ons leren en in welke opzichten het loont om het Nederlandse gebiedsgebonden politiewerk sterker op die programma's af te stemmen.